

Opinia prawna o możliwości zakupu przez pielęgniarki w aptekach ogólnodostępnych produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego

na podstawie art. 68 ust. 4 i 7 i art. 96 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 2211 z późn. zm.)

4 grudzień, 2018

Czy pielęgniarki POZ mają możliwość zakupu w aptekach ogólnodostępnych produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego na podstawie art. 68 ust. 4 i 7 i art. 96 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 2211 z późn. zm.).

Zgodnie z art. art. 68 ust. 4 i 7 i art. 96 ust.1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, nie uznaje się za obrót detaliczny bezpośredniego zastosowania u pacjenta produktów leczniczych oraz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, których potrzeba zastosowania wynika z rodzaju udzielanego świadczenia zdrowotnego. Minister właściwy do spraw zdrowia określa, w drodze rozporządzenia: wykaz produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym, uwzględniając rodzaj udzielanego świadczenia oraz wykaz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, ratujących życie.

Z powyższych przepisów nie wynika możliwość kupowania w aptekach ogólnodostępnych produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego przez pielęgniarki poz.

Recepty mogą być wystawiane:

- a) dla osoby wystawiającej, zwanej dalej „receptą pro auctore”,
- b) małżonka, wstępnego, zstępnego lub rodzeństwa osoby wystawiającej, zwanej dalej „receptą pro familiae;
- c) recepty na produkt leczniczy lub wyrób medyczny wystawionej przez osobę uprawnioną do wystawiania recept zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym recepta została wystawiona, podlegającej realizacji w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zwanej dalej „receptą transgraniczną”;
- d) recepty dla osoby o nieustalonej tożsamości;
- e) recepty wystawianej przez lekarza, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza, albo pielęgniarkę i położną, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej. (art. 95b. Prawo farmaceutyczne).

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 wykaz substancji czynnych zawartych w lekach, które mogą być ordynowane przez pielęgniarki i położne, o których mowa w art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, oraz na które pielęgniarki i położne mają prawo wystawiać recepty do Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne (Dz. U. z 2011 r. Nr 18, poz. 94), pielęgniarki i położne mają prawo wystawiać recepty na leki zawierające substancje czynne jak poniżej:

1) leki przeciwwymiotne

1. Ondansetronum wszystkie dostępne postacie
2. Aprepitantum wszystkie dostępne postacie
3. Thiethylperazinum wszystkie dostępne postacie

2) leki przeciwzakaźne do stosowania miejscowego

1. Nystatinum postacie do podawania na skórę i błony śluzowe
2. Metronidazolium postacie na skórę i błony śluzowe

3) ginekologiczne leki przeciwzakaźne

1. Nystatinum postacie do podawania douchowego
2. Natamycinum postacie do podawania douchowego
3. Clotrimazolium postacie do podawania douchowego
4. Metronidazolium postacie do podawania douchowego

4) leki stosowane w niedokrwistości Acidum Folicum postacie do podawania doustnego

5) leki przeciwzakaźne stosowane w chorobach gardła Phenoxymethylpenicillinum postacie do podawania doustnego

6) leki przeciwzakaźne stosowane w chorobach ucha i zatok Amoxicillinum postacie do podawania doustnego

7) leki przeciwzakaźne stosowane w chorobach dróg moczowych Trimethoprim postacie do podawania doustnego

8) leki przeciwzakaźne stosowane w chorobach przyzębia i tkanki okostnej Doxycyclinum postacie do podawania doustnego

9) leki przeciwzakaźne stosowane w chorobach skóry Oxytetracyclinum + Hydrocortisoni Acetas postacie do podawania na skórę

10) środki znieczulające działające miejscowo

1. Lidocainum postacie podawane na skórę i błony śluzowe
2. Lidocainum roztwór do wstrzykiwań**

3. Lidocainum + Prilocainum postaci do podawania na skórę i błony śluzowe

11) leki przeciwbólowe

1. Tramadolium postaci do podawania doustnego i doodbytniczego

2. Tramadolium + Paracetamolium

12) anksjolityki Hydroxyzinum postaci do podawania doustnego

13) leki przeciw pasożytnicze

1. Mebendazolium postaci do podawania doustnego

2. Pyrantelium postaci do podawania doustnego

3. Crotamitonum postaci do podawania na skórę

14) leki rozszerzające oskrzela

1. Salbutamolium postaci do podawania wziewnego

2. Ipratropii Bromidum postaci do podawania wziewnego

15) witaminy Cholecalciferolum postaci do podawania doustnego

16) płyny infuzyjne

1. sól fizjologiczna dożylnie we wlewie kroplowym

2. glukoza 5% dożylnie we wlewie kroplowym

3. płyn Ringera dożylnie we wlewie kroplowym

4. płyn wieloelektrolitowy (PWE) dożylnie we wlewie kroplowym

Zgodnie z Załącznikiem 3 wykaz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego, ratującego życie, które mogą być podawane przez lekarza, lekarza dentyzę, felczera lub starszego felczera do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie wykazu produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym, oraz wykazu produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, ratujących życie (Dz.U. z 2011 r. Nr 18, poz. 94 z późn. zm.), w skład zestawu przeciwwstrząsowego, ratującego życie, które mogą być podawane przez pielęgniarkę, położną wchodzi:

1) Glucosum 20 % lub 40 % – roztwór do wstrzykiwań;

2) Hydrocortisonum hemisuccinatum – proszek i rozpuszczalnik do sporządzania roztworu do wstrzykiwań lub infuzji lub odpowiedniki terapeutyczne;

3) Natrii chloridum 0,9 % – roztwór do wstrzykiwań;

4) Adrenalinum 1 mg/ml lub 300 µg/0,3 ml lub 150 µg/0,3 ml lub 1 mg/10 ml – roztwór do wstrzykiwań

Płyny infuzyjne:

1) Glucosum 5 % – roztwór do infuzji;

2) Natrii chloridum + Kalii chloridum + Calcii chloridum dihydricum – (8,6 mg + 0,3 mg + 0,33 mg)/ml – roztwór do infuzji dożylnych.

Powyższe wyliczenie jest wykazem, które musi zawierać każdy zestaw przeciwwstrząsowy, brak jakiegokolwiek produktu leczniczego powoduje, że zestawu nie można uznać za przeciwwstrząsowy.

Z porównania powyższych wyliczeń produktów leczniczych zawartych w zestawie przeciwwstrząsowym oraz wykazu substancji czynnych zawartych w lekach ordynowanych przez pielęgniarki i położne wynika, że z zestawu przeciwwstrząsowego mogą one wystawić recepty jedynie na: Natrii chloridum 0,9 % – roztwór do wstrzykiwań i Glucosum 5 % – roztwór do infuzji.

Natomiast zgodnie § 1 Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do zakupu produktów leczniczych w hurtowni farmaceutycznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 216, poz. 1831), uprawnionymi do zakupu produktów leczniczych w hurtowni farmaceutycznej są pielęgniarki i położne prowadzące:

- a) indywidualną praktykę pielęgniarską i położniczą,
- b) indywidualną specjalistyczną praktykę pielęgniarską i położniczą,
- c) grupową praktykę pielęgniarską i położniczą,

– w zakresie produktów leczniczych wymienionych w wykazach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 i Nr 89, poz. 969) oraz w zakresie produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego, które mogą być podane przez pielęgniarki i położne.

Reasumując:

Z powyższych uregulowań wynika, że wszystkie produkty lecznicze wchodzące w skład zestawu przeciwwstrząsowego pielęgniarka/położna może zakupić w hurtowni farmaceutycznej, natomiast w aptece ogólnodostępnej jedynie Natrii chloridum 0,9 % – roztwór do wstrzykiwań i Glucosum 5 % – roztwór do infuzji.